

زگیل

نویسنده: دکتر یاسر رحمانزاده (دستیار تخصصی بیماری های پوست دانشگاه علوم پزشکی تهران)

زگیل یک بیماری قدیمی است که بین جمعیت عمومی تقریباً شایع است و به دلیل مزمن بودن آن به ضرب المثل در میان عامه تبدیل شده است.
 عامل ایجاد زگیل چیست؟ آیا بیماری مسری است؟

عامل بیماری زگیل یک ویروس تحت عنوان "ویروس پاپیلوما ی انسانی" یا به اختصار انگلیسی HPV می باشد که انواع مختلفی دارد و اشکال بالینی مختلفی را ایجاد می کند. با توجه به اینکه این ویروس انتقال انسان به انسان دارد بیماری مسری محسوب می شود.

اهمیت زگیل و ویروس HPV چیست؟

زگیل های پوستی خطر خاصی برای انسان ندارند و تنها شکل بد و مزمن بودن آنها انسان را آزار می دهد البته در بعضی از نقاط مانند اطراف ناخن می تواند خطر ایجاد سرطان پوست را داشته باشد. اما زگیل های مهمتر و خطرناک تر زگیل های مقعدی تناسلی است که خطر سرطان نواحی تناسلی خصوصاً سرطان دهانه رحم خانم ها را به دنبال دارد. از این رو بیماران مبتلا به زگیل تناسلی حتماً باید درمان خود را جدی گرفته و از رفتارهای پرخطر جنسی پرهیز کرده و از روشهای محافظتی حین تماس جنسی استفاده کنند.

شیوع زگیل به چه میزان می باشد؟ نحوه انتقال آن چگونه می باشد؟

زگیل های پوستی بیشتر در کودکان سنین مدرسه دیده می شود و شیوع کلی آن حدود 20٪ تخمین زده می شود و با افزایش سن شیوع آن کمتر می شود. در هر دو جنس پسر و دختر به یک میزان دیده می شود. زگیل های پوستی بدون درمان اکثراً طی 1-2 سال خودبخود بهبود می یابند. عفونت مجدد با همان نوع ویروس ایجاد کننده زگیل پس از بهبودی غیر شایع است که نشان دهنده ایجاد ایمنی اختصاصی علیه ویروس است.

زگیل تناسلی در بچه های قبل از بلوغ غیر شایع است در حالیکه یکی از شایع ترین بیماریهای منتقله از راه جنسی در میان بالغین جوان می باشد. شیوع عفونت دهانه رحم با ویروس HPV در خانم های جوان بین 20-45 گفته شده است. رفتارهای پرخطر جنسی، مقاربت در سنین پایین و تعداد شرکای جنسی با افزایش شیوع زگیل تناسلی تخمین زده می شود.

نحوه انتقال ویروس HPV در زگیل های پوستی فرد به فرد می باشد. این انتقال مستقیم یا غیرمستقیم مثلا از طریق استخر یا باشگاه ورزشی صورت می گیرد. زگیل های تناسلی در اکثر موارد در اثر تماس جنسی با افرادی که زگیل تناسلی دارند یا ویروس HPV را به صورت پنهان و مخفی دارند، به وجود می آید. مطلب دیگر در مورد زگیل ها بحث خود تلقیحی است یعنی که با دستکاری کردن زگیل می توان ویروس را پخش کرد و بر تعداد ضایعات اضافه کرد.

زگیل به چه شکل های بالینی دیده می شود؟

زگیل ها اشکال بالینی متنوعی دارند. زگیل های پوستی می توانند در جاهای مختلف بدن دیده شوند. زگیل های معمولی و شایع معمولا به صورت یک ضایعه گنبدی شکل با سطح خشن و به طور شایع روی انگشتان پشت دستزانو و آرنج دیده می شود. بعضی از زگیل ها رشته ای شکل و یا انگشتی شکل می باشند.

بعضی از زگیل ها در کف پا دیده می شود که شکل خاصی دارند و مرکز فرورفته و اطراف ضایعه شیب دار است که نمای لانه مورچه دارد و هنگام راه رفتن دردناک می باشند. بعضی از زگیل های پوستی به صورت ضایعات مسطح و کمی برجسته با سطح صاف و رنگ صورتی که بیشتر در پشت دست ها و بازوها و صورت دیده میشود و گاهی اوقات آرایش خطی دارند. زگیل های تناسلی معمولا سطح صافی دارند و رنگ ضایعات می تواند به رنگ پوست، قهوه ای یا مایل به سفید باشد. فرم دیگری از زگیل تناسلی کوندیلوما می باشد که به صورت یک ضایعه منگوله ای با قاعده پهن یا ساقه دار دیده می شود.

زگیل های مخاطی هم وجود دارند که می توانند مخاط دهان و حنجره را گرفتار کنند. یکی از انواع شایع این زگیل ها پاپیلوم حنجره است که در دو دسته افراد معمولا دیده می شوند. یکی نوزادانی که به طور طبیعی از مادر مبتلا به زگیل تناسلی به دنیا می آیند و دیگری افرادی که در معرض استنشاق بخارات حاصل از سوزاندن زگیل های تناسلی قرار دارند مثل پزشکان.

زگیل کف پا با میخچه چه تفاوتی دارد؟

یکی از اشتباهات شایعی که اکثر بیماران مرتکب آن می شوند زگیل کف پا را میخچه تشخیص می دهند. میخچه عامل ویروسی ندارد و در اثر وارد شدن فشار مکرر به یک نقطه خاص ایجاد می شود. میخچه معمولا منفرد و محدود به نقاط تحت فشار مانند پاشنه یا کناره انگشتان است هر دو می توانند هنگام راه رفتن دردناک باشند ولی میخچه معمولا در فشار عمودی دردناک است ولی زگیل در فشار وارده از طرفین معمولا دردناک استگاهی روی زگیل کف پا نقاط سیاه رنگی دیده می شود که این حالت در میخچه دیده نمی شود. زگیل می تواند بر خلاف میخچه متعدد باشد و علاوه بر نقاط تحت فشار در نقاط دیگر هم دیده می شود.

درمان زگیل چیست؟

همانطور که قبلا گفته شد زگیل بیماری مسری است و از این رو درمان آن لازم است. خصوصا زگیل های تناسلی که خطر سرطان زایی آن مورد اهمیت می باشد. در مورد زگیل های تناسلی مهمترین راه کاهش انتقال ویروس محدود کردن تعداد شرکای جنسی است و اکثر مطالعات کاندوم را روش موثری جهت جلوگیری از انتقال ویروس نمی دانند.

درمان ها را می توان بر دو دسته کلی دارویی و جراحی تقسیم کرد.

درمان های دارویی مختلفی وجود دارد. بعضی از آنها حالت تخریب کننده دارد که توسط پزشک برای بیمار تجویز می شود مانند ترکیبات سالیسیلیک اسید و لاکتیک اسید. بعضی حالت سمی برای سلول های آلوده به ویروس دارد مانند پودوفیلین که آن هم توسط پزشک تجویز شده و توسط پزشک هم روی موضع مالیده می شود. بعضی از داروها تعدیل کننده ایمنی است و با تحریک سیستم ایمنی میزبان سلول های آلوده به ویروس را از بین می برد. گاهی در افراد دچار نقص ایمنی که زگیل ها بسیار گسترده می شوند نیاز به درمان سیستمیک یعنی خوراکی یا داخل وریدی می باشد.

درمان های جراحی هم شامل کرایوتراپی، الکتروکوتر و لیزر می باشد که توسط پزشک برای بیمار انجام می شود. در کرایوتراپی نیتروژن مایع که دمای 196- درجه دارد روی ضایعات توسط سوآپ پنبه ای یا اسپری استفاده می شود و با مکانیسم های مختلف سلول های آلوده را از بین می برد. این روش ایمن ترین روش است ولی عیب آن این است که نیاز به چند جلسه تکرار دارد البته در مورد زگیل های بزرگ و مقاوم.

الکتروکوتر با استفاده از جریان الکتریسیته و لیزر هم با مکانیسم مخصوص به خودش ضایعات زگیل را تخریب می کنند و معمولا این روش ها نیاز به تکرار ندارند.

آیا برای زگیل واکسن هم وجود دارد؟

علیه انواع شایع ویروس های ایجاد کننده زگیل تناسلی که خطر سرطان زایی آنها بیش از بقیه است واکسن ساخته شده است. در مطالعات انجام شده اثربخشی این واکسن بیش از 90% بوده و باعث پیشگیری از زگیل تناسلی و تغییرات بدخیمی ناشی از آن در 100% بیماران شده است که حداقل 5 سال این اثر بخشی حفظ شده بود. این واکسن 4 ظرفیتی که علیه انواع 6 و 11 و 16 و 18 ویروس HPV ساخته شده است در بازار موجود است (البته در ایران هنوز موجود نیست) و جمعیت هدف آن بچه ها و نوجوانان قبل از شروع فعالیت جنسی می باشد (ترجیحا قبل از 12 سالگی). مطلب آخر اینکه به خانم های مبتلا به زگیل تناسلی توصیه می شود به جای پاپ اسمیر سالیانه هر 6 ماه پاپ اسمیر بدهند تا در صورت ایجاد سرطان

نوشته شده توسط دکتر یاسر رحمانزاده
کشنبه ۲۷ شهریور ۱۳۹۰ ساعت ۲۰:۰۷ - آخرین به روز رسانی دوشنبه ۲۸ شهریور ۱۳۹۰ ساعت ۲۱:۲۵

خصوصا سرطان دهانه رحم آن را زود تشخیص داده و اقدام درمانی مناسبی جهت آن صورت پذیرد.